

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 23. märts 2018
(OR. en)

EUCO XT 20001/18

BXT 25
CO EUR 5
CONCL 2

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Euroopa Ülemkogu (artikkel 50) (23. märts 2018) – Suunised

Delegatsioonidele¹ edastatakse Euroopa Ülemkogu (artikkel 50) poolt eespool nimetatud kohtumisel vastu võetud suunised.

¹ Pärast ELi lepingu artikli 50 kohase teate esitamist ei osale liidust välja astuvat liikmesriiki esindav Euroopa Ülemkogu liige seda liikmesriiki puudutavatel Euroopa Ülemkogu aruteludel ega otsuste tegemisel.

1. Euroopa Ülemkogu tervitab läbirääkijate poolt väljaastumislepingu õigusteksti osade suhtes saavutatud kokkulepet, mis hõlmab kodanike õigusi, finantsarveldust ning mitmeid muid väljaastumist ja üleminekut puudutavaid küsimusi. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et muudes küsimustes on vaja veel kokkuleppele jõuda ning et läbirääkimistega saab liikuda edasi üksnes juhul, kui kõikidest seni võetud kohustustest peetakse täiel määral kinni, samuti tervitab ülemkogu sellega seoses peaminister May kirjalikke kinnitusi, eelkõige Iirimaa ja Põhja-Iirimaa osas. Euroopa Ülemkogu kutsub üles tegema intensiivsemaid pingutusi järelejäänud väljaastumist puudutavate küsimustega ning samuti küsimustega, mis on seotud väljaastumislepingu territoriaalse kohaldamisega, eelkõige Gibraltari osas, ning kordab, et milleski ei ole kokku lepitud enne, kui kõiges on kokku lepitud.
2. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde ja kinnitab oma 29. aprilli ja 15. detsembri 2017. aasta suuniseid, mis on endiselt täielikult kehtivad ja mille põhimõtteid tuleb tulevastes suhetes Ühendkuningriigiga austada. Euroopa Ülemkogu võtab arvesse Euroopa Parlamendi 14. märtsi 2018. aasta resolutsiooni ELi ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistiku kohta.
3. Euroopa Ülemkogu kordab taas liidu kindlat soovi olla tulevikus Ühendkuningriigiga võimalikult lähedastes partnerlussuhetes. Selline partnerlus peaks hõlmama kaubandus- ja majanduskoostööd ning muid valdkondi, eeskätt võitlust terrorismi ja rahvusvahelise kuritegevuse vastu, aga ka julgeolekut, kaitset ja välispoliitikat.
4. Samal ajal peab Euroopa Ülemkogu võtma arvesse Ühendkuningriigi korduvalt väljendatud seisukohti, mis piiravad sellise tulevase partnerluse ulatust. Jäämine väljapoole tolliliitu ja ühtset turgu toob paratamatult kaasa lahkkelisid kaubanduses. Lahknevused välistariifides ja sisemistes eeskirjades ning ühiste institutsioonide ja ühise õigussüsteemi puudumine teeb vajalikuks kontrollid ja järelevalve, et tagada ELi ühtse turu ja Ühendkuningriigi turu terviklikkus. Sellel on paraku negatiivsed majanduslikud tagajärjed, eelkõige Ühendkuningriigis.

5. Sellel taustal esitab Euroopa Ülemkogu järgmised suunised, eesmärgiga alustada läbirääkimisi tulevaste suhete raamistikku käsitleva üldise arusaamise üle, mis esitatakse väljaastumislepingule lisatavas ja seal viidatavas poliitilises deklaratsioonis.
6. Allpool toodud lähenemisviis kajastab sellist õiguste ja kohustuste taset, mis on kooskõlas Ühendkuningriigi väljendatud seisukohtadega. Kui need seisukohad peaksid muutuma, on liit valmis vaatama oma pakkumise läbi kooskõlas 29. aprilli ja 15. detsembri 2017. aasta suunistes ja käesolevates suunistes esitatud põhimõtetega.
7. Sellega seoses kordab Euroopa Ülemkogu eelkõige seda, et mis tahes kokkulepe Ühendkuningriigiga peab põhinema õiguste ja kohustuste tasakaalul ning tagama võrdsed võimalused. Liitu mittekuuluval riigil, kes ei täida samu kohustusi mis liikmesriik, ei saa olla samu õigusi ja hüvesid, mis on liikmesriigil.

Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et neli vabadust on jagamatud ja nende puhul ei saa toimuda parimate palade väljanappimist ühtses turus sektoripõhisele lähenemisviisile tugineva osalemise kaudu, mis kahjustaks ühtse turu terviklikkust ja nõuetekohast toimimist.

Samuti kordab Euroopa Ülemkogu, et liit säilitab oma autonoomia, mis puudutab tema otsustusprotsessi, ning see välistab Ühendkuningriigi kui kolmanda riigi osalemise liidu institutsioonide töös ning liidu organite ja asutuste otsustusprotsessis. Austatakse täielikult Euroopa Liidu Kohtu rolli.

8. Majandussuhete kesksete küsimuste osas kinnitab Euroopa Ülemkogu oma valmisolekut alustada tööd jõudmaks tasakaalustatud, ambitsioonika ja laiaulatusliku vabakaubanduslepinguni, kui on olemas piisavad tagatised võrdseteks võimalusteks. See leping viimistletakse ja sõlmitakse pärast seda, kui Ühendkuningriik ei ole enam liikmesriik. Selline leping ei saa siiski pakkuda samu hüvesid mis liikmesus ning selle tulemuseks ei saa olla osalemine ühtsel turul või selle osades. See leping peaks käsitlema järgmist:

- i) kaubavahetus, eesmärgiga hõlmata kõik sektorid ning püüdlusega säilitada nulltariifid ilma kvantitatiivsete piiranguteta ja mille juurde peaksid kuuluma asjakohased päritolureeglid.

Üldises vabakaubanduslepingu kontekstis tuleks säilitada vastastikune juurdepääs kalavarudele ja püügivetele;

- ii) asjakohane tollikoostöö, säilitades poolte regulatiivse ja jurisdiktsioonilise autonoomia ning ELi tolliliidu terviklikkuse;
- iii) tehniliste kaubandustõkete ning sanitaar- ja fütosanitaarmedetete põhimõtted;
- iv) vabatahtliku regulatiivse koostöö raamistik;
- v) teenuskaubandus, eesmärgiga anda turulepääs teenuste osutamise kohaks oleva riigi normide alusel, sealhulgas teenuseosutajana asutamise õigus ulatuses, mis on kooskõlas asjaoluga, et Ühendkuningriigist saab kolmas riik ning et liidul ja Ühendkuningriigil ei ole enam ühist regulatiivset, järelevalve-, jõustamis- ja kohturaamistikku;
- vi) juurdepääs riigihangete turule, investeeringud ja intellektuaalomandi õiguste, sealhulgas geograafiliste tähiste kaitse ning muud liidule huvi pakkuvad valdkonnad.

- 9. Tulevane partnerlus peaks käsitlema ülemaailmseid väljakutseid, eelkõige kliimamuutuste ja kestliku arengu valdkonnas, sealhulgas piiriülene saaste, kus liit ja Ühendkuningriik peaksid jätkama tihedat koostööd.

10. Tulevane partnerlus peaks sisaldama kaugeleulatuvaid sätteid füüsiliste isikute liikumise kohta, tuginedes täieliku vastastikkuse põhimõttele ja põhimõttele, et eri liikmesriike ei tohiks kohelda erinevalt, ning selliseid seotud valdkondi nagu sotsiaalkindlustuse koordineerimine ja kutsekvalifikatsioonide tunnustamine. Selles kontekstis võiks uurida võimalusi õigusalaselt koostööks abieluasjades, vanemliku vastutuse ja muudes seotud küsimustes, võttes arvesse, et Ühendkuningriigist saab väljapoole Schengeni jääv kolmas riik ning et selline koostöö eeldaks kindlaid garantiisid, et tagada põhiõiguste täielik austamine.
11. Sotsiaalmajandusliku koostöö vallas kavandatakse järgmist:
 - i) transporditeenuste puhul peaks eesmärk olema tagada Ühendkuningriigi ja ELi vahelise ühenduse jätkuvus pärast Ühendkuningriigi väljaastumist. Selle saavutamiseks võiks muu hulgas sõlmida lennutranspordilepingu koos lennundusohutuse ja -julgestuse lepinguga, samuti lepingud muude transpordiliikide kohta, tagades samal ajal selged võrdsed võimalused väga konkurentsitihedates sektorites;
 - ii) teatavate liidu programmide puhul, näiteks teadusuuringute ja innovatsiooni ning hariduse ja kultuuri valdkonnas, peaks mis tahes Ühendkuningriigi osalemise suhtes kehtima asjakohased kolmandate riikide osalemise tingimused, mis kehtestatakse vastavates programmides.
12. Pidades silmas Ühendkuningriigi geograafilist lähedust EL27-le ja vastastikust majanduslikku sõltuvust, annavad tulevased suhted kumbagi poolt rahuldaval viisil tulemusi üksnes siis, kui nendega on ette nähtud kindlad garantiid võrdsete võimaluste tagamiseks. Eesmärk peaks olema vältida ebaõiglasi konkurentsieeliseid, mida Ühendkuningriik võib saada, kui ta peaks laskma alla kaitsetasemeid, muu hulgas seoses konkurentsi ja riigiabiga, maksu-, sotsiaal-, keskkonna- ja regulatiivsete meetmete ja tavadega. Selleks läheb vaja kombinatsiooni ELi ja rahvusvaheliste normidega vastavusse viidud materiaalõiguse normidest, piisavatest mehhanismidest riigisisese tulemusliku rakendamise tagamiseks, lepingusse lisatavatest jõustamis- ja vaidluste lahendamise mehhanismidest ning liidu autonoomsetest kaitsemeetmetest, mille kõigi puhul võetakse arvesse ELi ja Ühendkuningriigi majandusliku seotuse tihedust ja ulatust.

Mis tahes tulevane raamistik peaks tagama finantsstabiilsuse liidus ning austama selle regulatiivset ja järelevalvekorda ning vastavaid norme ja nende kohaldamist.

13. Muudes valdkondades kui kaubandus- ja majanduskoostöö, kus liit on juba väljendanud oma valmisolekut luua eripartnerlus, leiab Euroopa Ülemkogu järgmist:
 - i) õiguskaitse ja õiguslane koostöö kriminaalasjades peaks olema ELi ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete oluline element, pidades silmas liidu ja Ühendkuningriigi geograafilist lähedust ja nende ees seisvaid ühiseid ohte, võttes arvesse, et Ühendkuningriigist saab väljapoole Schengenit jääv kolmas riik. Tulevane partnerlus peaks hõlmama tõhusat teabevahetust, toetust õiguskaitseorganite vahelisele operatiivkoostööle ja õiguslast koostööd kriminaalasjades. Tuleb kehtestada kindlad garantiid, millega tagatakse põhiõiguste täielik austamine ning tulemuslikud jõustamis- ja vaidluste lahendamise mehhanismid;
 - ii) pidades silmas meie ühiseid väärtusi ja ühiseid väljakutseid, peaksid EL ja Ühendkuningriik tegema tugevat koostööd välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika valdkonnas. Tulevane partnerlus peaks austama liidu otsustusprotsessi autonoomiat, võttes arvesse, et Ühendkuningriigist saab kolmas riik, ning nägema ette asjakohased dialoogi-, konsultatsiooni-, koordineerimis-, teabevahetus- ja koostöömehhanismid. Sellise koostöö raames toimuva teabevahetuse eeltingimuseks peaks olema infoturbelepingu sõlmimine.
14. Arvestades andmevoogude tähtsust tulevaste suhete mitme komponendi puhul, peaks see leping sisaldama sätteid andmete kohta. Isikuandmete kaitse peaks olema reguleeritud liidu normidega piisavuse kohta, eesmärgiga tagada kaitsetase, mis on olemuselt samaväärne liidu kaitsetasemega.

15. Liidu ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete juhtimisaspektid peavad puudutama haldust ja järelevalvet, vaidluste lahendamist ja jõustamist, sealhulgas sanktsioone ja sektoriüleste vastumeetmete mehhanisme. Tulevaste suhete üldise juhtimise kavandamisel tuleb võtta arvesse järgmist:
- i) tulevaste suhete sisu ja tihedus;
 - ii) vajadus tagada tulemuslikkus ja õiguskindlus;
 - iii) ELi õiguskorra autonoomia nõuded, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu roll, eelkõige nagu on välja kujunenud kohtupraktika käigus.
16. Euroopa Ülemkogu jätkab nõukogu toetusel läbirääkimiste kõikide aspektide hoolikat jälgimist ning tuleb eelkõige järelejäänud väljaastumist puudutavate küsimuste ja tulevaste suhete raamistiku küsimuse juurde tagasi oma juunikuisel kohtumisel. Seni kutsub Euroopa Ülemkogu komisjoni, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ning liikmesriike üles jätkama tööd, et valmistuda kõikidel tasanditel Ühendkuningriigi väljaastumisest tulenevateks tagajärgedeks, võttes arvesse kõiki võimalikke tulemusi.
-